

3) реалізація змісту освіти на підставі проектно-технологічного підходу, що інтегрує всі види діяльності людини – від появи творчого задуму до реалізації готового продукту;

4) елективний шлях профілізації, який є набагато дешевшим, ніж мережний, суть його полягає в тому, що учням за рахунок варіативної складової навчального плану пропонуються елективні курси;

5) зміна пріоритетних форм організації навчально-виховного процесу;

6) формування компетентності професійної спрямованості випускника профільного класу;

7) наявність інноваційних рішень щодо визначення змісту профільної освіти та навчальних результатів [5, с. 8].

Отже, компетентнісно орієнтоване навчання, зокрема профілізація освіти, у контексті політехнізму покликане сформувати професійну позицію старшокласника, сприяти подальшому самовизначенню та самовдосконаленню особистості у суспільстві, виховувати конкурентно-спроможного випускника, який буде готовим до майбутньої трудової діяльності.

Список використаної літератури

1. Варзацька Л. Проектна діяльність у системі компетентнісної мовної освіти / Л. Варзацька // Дивослово. – 2012. – №9. – С. 7–9.

2. Голуб Н. Риторична компетентність учнів старших класів як показник сучасної мовної освіти / Н. Голуб // Українська мова і література в школі. – 2010. – №8. – С. 2–7.

3. Єрмаков І. Феномен компетентнісно спрямованої освіти / І. Єрмаков // Школа. – 2006. – №12. – С. 5–7.

4. Кобзар О. До проблеми формування соціокультурної компетенції учнів середнього та старшого шкільного віку (на основі результатів асоціативного експерименту) / Оксана Кобзар // Текст як об'єкт лінгвістичного дослідження і засіб навчання мови : міжнародна конференція: зб. наук. доп. / Полт. держ. педаг. університет імені В. Г. Короленка; Полт. обл. ін-т післядипломної пед. освіти. – Полтава, 2007. – Т. 2. – С. 313–319.

5. Концепція профільного навчання в старшій школі // Українська мова в гімназіях, ліцеях, колегіумах. – 2003. – №3. – С. 5–15.

6. Липова Л. Спецкурси як вагомий чинник профільного навчання і профорієнтації / Л. Липова, П. Замаскіна, В. Малишев // Рідна школа. – 2008. – №3-4. – С. 3–6.

7. Липова Л. Спецкурси як важлива складова змісту профільного навчання / Л. Липова, П. Замаскіна, В. Малишев // Рідна школа. – 2006. – №10. – С. 13–15.

Яна Івко

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПОЛІТЕХНІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МОЛОДІ

Сьогодні технічний прогрес інтегрується до всіх ланок суспільного життя, зокрема й освіти. Можна впевнено сказати, що за таких умов великого значення набуває політехнічна освіта. Політехнізм в освіті, зокрема, полягає у психологічній підготовці молоді до праці; вона потрібна для вибору випускниками шкіл професії і повноцінного оволодіння нею, подальшого постійного вдосконалення в тій або іншій галузі праці у зв'язку з безперервним розвитком техніки і технології. При цьому не можна не враховувати значення політехнічної освіти для формування наукового світогляду школярів, підвищення рівня загальної освіченості, розвитку наукових і технічних інтересів, озброєння вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці. Тобто, ми говоримо про необхідність політехнічної освіти як засобу підготовки свідомого громадянина, що знайшов власне призначення, здобувши професію, яка буде його влаштовувати; як засобу формування всебічно розвиненої особистості, яка легко буде орієнтуватися в суспільстві, посівши певну соціальну роль; застосовуватиме свої теоретичні знання на

практиці, показавши цим уміння адаптуватися до змін, спричинених розвитком людства у ХХІ столітті.

Сьогодні майже кожна людина не уявляє свого життя без комп'ютера, телефону, пейджеря, планшета та ін. Все це можна з легкістю пояснити, адже технологія стала суттєвим фактором розвитку суспільства, зокрема, розвитку освіти та науки.

“Традиційно в педагогічній теорії та шкільній практиці оволодіння технологією розглядалося як обов'язковий елемент політехнічної освіти школярів, поряд із вивченням техніки, економіки та організації виробництва. Практично всі вчені-політехністи (П. Р. Атутов, Ю. К. Васильєв, А. Г. Калашніков, М. М. Скаткін, С. М. Шабалов та ін.) підкреслювали необхідність включення знань про технології у зміст політехнічної освіти в школі. Технологічна підготовка при такому підході є важливим засобом адаптації випускника школи у сфері матеріального виробництва, сфері сучасної техніки. Як правило, технологічна підготовка школярів своїми цілями і змістом охоплювала галузі промислового і сільськогосподарського виробництва, перспективи їх розвитку” [4].

У низці робіт із політехнізму (П. Р. Атутов, С. У. Калюга) галузь політехнічної освіти розширюється за рахунок мінливого уявлення про техніку не тільки як матеріальні засоби, але й певні науково-технічні знання. Політехнічна підготовка в цьому випадку виходить за межі вивчення лише виробничої техніки. Політехнізм розглядається вже як підготовка до праці у сфері сучасної техніки взагалі, не обмежуючись тільки матеріальним виробництвом.

Завдання технологічної підготовки школярів при такому розумінні будуть вирішуватися в тому випадку, коли показується застосування природничо-наукових закономірностей у технологічних процесах, розкривається те загальне, що характеризує всі галузі виробництва, створюються можливості для перенесення знань і вмінь у нові умови.

Можемо з упевненістю говорити про актуальність упровадження сучасних інформаційних технологій як засобу політехнічної підготовки молоді. Адже сучасний світ характеризує як світ науки, техніки і нових технологій. Техніка безперервно проникає в освіту: для вчителів вона стає допоміжним засобом викладання матеріалу на уроці; для школярів і студентів – джерелом додаткової та корисної інформації.

С. Г. Литвинова, начальник методичного центру інформаційних технологій управління освіти Оболонського району м. Києва, в анотації до своєї роботи “Організаційно-освітні проблеми впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в загальноосвітніх навчальних закладах” говорить: “Ще недавно ми опановували нову термінологію “комп'ютеризація”, а сьогодні нові терміни з'являються в освіті з такою швидкістю, яка відповідає темпам виникнення нових технологій. Педагогічна спільнота все більше вживає поняття “інформаційно-комунікаційні технології” і “впровадження ІКТ”. Саме останній термін вміщує глибину процесу інформатизації освіти і вимагає моніторингу процесів, які відбуваються у загальноосвітніх навчальних закладах.

Сучасні ІКТ створювалися аж ніяк не для освітнього простору, а привели до явної революції в освіті. Ми стали свідками того, як система освіти вбудовується в світову інформаційну мережу, тому на особистість вчителя покладено відповідальність по опануванню і впровадженню ІКТ у повсякденну педагогічну практику” [3].

На сучасному етапі розвитку інформаційних технологій усе більш актуальним стає використання мультимедійних та Інтернет-технологій, які широко проникають у різні сфери нашого життя. Більшість користувачів персональних комп'ютерів починають освоєння мультимедіа з гри, але цим не вичерпуються багаточисленні можливості його використання.

Серед основних напрямів застосування засобів мультимедіа виділяють ділову сферу, сферу дозвілля й освіти. Значна частина освітніх, розважальних, інформаційно-довідкових програм на споживчому ринку належить до категорії мультимедіа.

“У дусі мультимедіа створюються каталоги, електронні посібники, довідники, презентації. Приклади використання мультимедіа можна знайти в мультимедіа-енциклопедіях “Eyewitness History of the World”, “Cinematica”, “Encarta”, “Большая энциклопедия Кирилла и Мефодия” і багатьох інших.

Енциклопедії, альманахи, довідники, діалогові ігри, освітні програми і кінофільми із супровідним сценарієм, біографіями акторів, примітками режисера й оглядами роблять мультимедіа однією з найбільш цікавих і творчих галузей комп'ютерного світу.

Використання мультимедіа і персональних комп'ютерів усе ширше проникає у сферу самоосвіти. Створюються мультимедіа-продукти, розраховані на широке коло споживачів" [2].

Мультимедіа – це засіб або інструмент пізнання на різних уроках. Мультимедіа сприяє розвитку мотивації, комунікативних здібностей, отриманню навичок, накопиченню фактичних знань, а також інформаційної грамотності.

"Такі мультимедіа, як слайд, презентація або відео-презентація вже доступні впродовж тривалого часу. Комп'ютер нині здатний маніпулювати звуком і відео для досягнення спецефектів, синтезувати і відтворювати звук і відео, включаючи анімацію та інтеграцію всього цього в єдину мультимедіа-презентацію.

Розумне використання в навчальному процесі наочних засобів навчання відіграє важливу роль у розвитку спостережливості, уваги, мови, мислення учнів.

Найбагатші можливості для цього представляють сучасні інформаційні комп'ютерні технології. На відміну від звичайних технічних засобів навчання, ІКТ дозволяють не лише наситити того, хто навчається, великою кількістю готових, строго відібраних, відповідним чином організованих знань, але і розвивати інтелектуальні, творчі здібності учнів" [1].

Для того, щоб правильно використовувати мультимедійні дошки та проектори на уроці, учителям надається повна інформація, яку можна легко знайти у мережі Інтернет, про правила використання цих пристроїв, подаються приклади розробок уроків із мультимедійною дошкою та проектором [5].

Розвиток глобальної комп'ютерної мережі показав перспективність і необхідність віддаленого навчання за допомогою інтерактивних електронних посібників, установлених на серверах, підключених до локальної комп'ютерної мережі чи мережі Інтернет. Розповсюдження таких інформаційних технологій в освіті дозволяє не тільки підвищити інтенсивність і ефективність процесу навчання, але й істотно розширити аудиторію потенційних слухачів провідних навчальних закладів країни, зменшити трудомісткість процесу розробки електронних посібників, призначених для роботи в Web-мережі.

Електронний посібник є однією з нових інформаційних технологій, які використовують у навчальному процесі. Останнім часом значна увага приділяється розробці комп'ютерних підручників, роботу над якими можна розглядати як спробу зробити серйозний крок до вирішення проблеми створення підручників нового покоління.

Для того, щоб електронний посібник відповідав педагогічним вимогам, необхідно, щоб він сполучав у собі функції підручника і вчителя, довідково-інформаційного посібника і консультанта, тренажера і контролюючої знання програми.

Досить широке використання мають електронні підручники, що, можливо, призведуть до повної заміни паперових. Це легкий та досить простий спосіб здобути потрібну інформацію без зайвих зусиль.

Таким чином, розвиток та активне використання інформаційних технологій дозволило приступити до масштабного переведення накопиченої людством інформації в електронну форму і створення великого числа принципово нових електронних інформаційних ресурсів. Ця нова форма представлення інформації дозволяє на якісно вищому рівні організувати процеси вироблення, збереження і розповсюдження інформації: зберігати інформацію надійно і компактно, поширювати її оперативніше, і надає нові можливості її обробки, яких не могло бути при інших формах.

Отже, сучасні комп'ютерні технології надають величезні можливості для розвитку процесу освіти. Ще К. Д. Ушинський підмітив: "Дитяча природа вимагає наочності" [6]. Зараз це вже не схеми, таблиці і картинки, а ближча дитячій природі гра.

Таким чином, у XXI ст. важливим засобом політехнічної підготовки молоді стали сучасні інформаційні технології. Вони відіграють важливу роль у навчальному процесі, забезпечують повне володіння інформацією, її переробку та зберігання, а засоби

мультимедіа покращують виклад теоретичного матеріалу, покращення його сприймання і засвоєння, втілення у практичній діяльності.

Список використаної літератури

1. Использование мультимедиа технологий на уроках математики [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uchportal.ru/publ/15-1-0-286>.
2. Колесник І. В. Огляд та характеристика сучасних мультимедійних та електронних продуктів, які використовуються в освіті / І. В. Колесник [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://shpargalka.org.ua/r/2/2016.html>.
3. Литвинова С. Г. Організаційно-освітні проблеми впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в загальноосвітніх навчальних закладах / С. Г. Литвинова [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ime.edu-ua.net/em14/content/091sgeeg.htm>.
4. Політехнічні основи технологічної підготовки школярів [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrbukva.net/8140-Politehnicheskie-osnovy-tehnologicheskoiyu-podgotovki-shkol-nikov.html>.
5. Семеновська Лариса. Процес реалізації ідеї політехнізму в шкільній освіті України ХХ століття / Лариса Семеновська [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/porta1/soc_gum/PeNa/2013_1/Semenovs.pdf.
6. Шесть основных принципов предъявления наглядности на мультимедийном уроке [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://didaktor.ru/shest-osnovnyx-principov-predyavleniya-naglyadnosti-na-multimedijnom-uroke/>.

Лілія Войцехівська

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРОФОРІЄНТАЦІЇ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Розвиток людства набирає дедалі динамічнішого характеру, зміна ідей, знань, технологій відбувається швидше, ніж зміна людського покоління. Сучасний діловий і професійний світ гостро потребують професійно мобільних людей, які готові приймати зважені самостійні рішення й нести відповідальність за їхнє втілення в життя, здатні успішно й ефективно знаходити й реалізовувати себе в соціально-економічних умовах, що швидко змінюються, у зв'язку з пошуком, плануванням, вибором і влаштуванням власної професійної кар'єри. У зв'язку зі змінами, що відбуваються в економічній, соціальній, політичній, духовній сферах нашого суспільства, найскладніше проходить процес соціалізації підростаючого покоління. Соціалізація – це безперервний процес, який триває все життя. Він складається з етапів (дотрудова, трудова, післятрудова соціалізація), кожний із яких “спеціалізується” на розв'язанні завдань, без опрацювання яких наступний етап може не настати, може бути деформований чи затриманий. Сьогодні на стадії дотрудової соціалізації молода людина стикається з серйозними проблемами. Саме на цій стадії (період юнацької соціалізації) проходить процес вибору професії – вибору, по суті, життєвого шляху, вибору долі, тому завдання професійної орієнтації стають найбільш значущими, проблема їх вирішення загострюється.

Становлення й розвиток України як самостійної держави з ринковою економікою висунали перед загальноосвітньою школою низку спеціальних завдань, обумовлених необхідністю підготовки підростаючого покоління до життя та професійної діяльності в нових соціально-економічних умовах. Їхнє успішне розв'язання передбачає активізацію розробки теоретичних і практичних аспектів проблеми професійного самовизначення та професійної орієнтації молоді.

Слід зазначити, що зміст, форми й методи профорієнтаційної роботи в школі сьогодні не забезпечують досягнення основної мети професійної орієнтації – формування в старшокласників готовності до професійного самовизначення. Перешкодою для успішного розвитку профорієнтації є те, що вона, як правило, розрахована на деякого середнього учня; відсутній індивідуальний, диференційований підхід до особистості школяра; профорієнтаційна робота має переважно декларативний характер, не нада-